SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 183/03-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2003 prerokoval prijatú sťažnosť RNDr. S. Č. - GEOSERVIS, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. I. B., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 14/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 14/92 p o r u š i l právo RNDr. S. Č. – GEOSERVIS na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. RNDr. S. Č. - GEOSERVIS p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť RNDr. S. Č. - GEOSERVIS do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. RNDr. S. Č. – GEOSERVIS p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 800 Sk (slovom osemtisícosemsto slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť advokátovi JUDr. I. B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 183/03-12 z 15. októbra 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť RNDr. S. Č. - GEOSERVIS, bytom B (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. B., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 14/92.

Tak okresný súd vo svojom vyjadrení z 11. novembra 2003 doručenom ústavnému súdu 19. novembra 2003, ako aj právny zástupca sťažovateľa v prípise z 24. novembra 2003 doručenom ústavnému súdu 26. novembra 2003 vyslovili súhlas s tým, aby v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v tejto veci. Keďže podľa názoru ústavného súdu nebolo možné od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci, ústavný súd vec posúdil na základe písomných dôkazov obsiahnutých v jeho spise.

Zo sťažnosti sťažovateľa doručenej ústavnému súdu 15. augusta 2003 vyplývajú nasledovné podstatné skutočnosti.

Sťažovateľ podal 6. marca 1992 na vtedajší Obvodný súd Bratislava 2, ktorý je právnym predchodcom okresného súdu, žalobu voči IGHP, š. p., Inžiniersko-geologickému a hydrogeologickému prieskumu Žilina, odštepnému závodu Bratislava, o zaplatenie 34 791,56 Kčs. Konajúci súd vydal 17. decembra 1992 pod sp. zn. Cb 14/92 platobný rozkaz, ktorým podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel. Vzhľadom na to, že v čase vydania platobného rozkazu žalovaný subjekt už neexistoval, na návrh sťažovateľa výkon rozhodnutia nariadený uznesením č. k. Eb 130/94-11 z 18. januára 1995 bol zastavený. Od uvedeného času je stav konania nezmenený. Okresný súd do podania sťažnosti nevydal žiadne meritórne rozhodnutie, hoci nejestvovali nijaké objektívne príčiny, pre ktoré by nemohol konať a rozhodnúť. Okresný súd spravidla raz do roka vykonal formálne a neopodstatnené úkony, avšak doposiaľ vo veci nerozhodol, hoci od podania žaloby uplynulo viac než jedenásť rokov.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 14/92. Požaduje tiež priznanie finančného zadosťučinenia v sume 15 000 Sk. Túto požiadavku odôvodňuje tým, že nečinnosťou súdu utrpel finančnú stratu, lebo nemohol včas a účinne vymáhať svoju pohľadávku v exekučnom konaní. Za dobu nečinnosti okresného súdu došlo k reálnemu znehodnoteniu vymáhanej pohľadávky. Napokon v tejto súvislosti uvádza, že z tejto nevymoženej pohľadávky musí zaplatiť daň z príjmu, keďže ukončil podnikateľskú činnosť.

Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu doručeného ústavnému súdu 19. novembra 2003 vyplývajú nasledovné podstatné skutočnosti.

S poukazom na priložený prehľad úkonov uskutočnených v spise sp. zn. Cb 14/92 je zrejmé, že hoci sa vykonávajú v prevažnej miere také úkony, ktoré smerujú k rozhodnutiu vo veci samej, možno so sťažovateľom súhlasiť v tom, že v určitých úsekoch konania došlo k prieťahom. Tieto prieťahy však mali objektívny charakter a súviseli s veľkou zaťaženosťou sudcu, resp. boli spôsobené pochybením administratívneho aparátu, ktorý chybne založil spis do archívu. V nijakom prípade nemožno súhlasiť s tvrdením

sťažovateľa, že od januára 1995 je stav konania nezmenený a že konajúci súd spravidla raz do roka vykonal len formálne, neopodstatnené úkony.

II.

Z obsahu sťažnosti ak nej pripojených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu a na základe telefonického dopytu ústavného súdu z 11. decembra 2003 ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Žaloba sťažovateľa voči IGHP, š. p., Inžiniersko-geologickému a hydrogeologickému prieskumu Žilina, odštepnému závodu Bratislava, o zaplatenie poplatkov z omeškania vo výške 34 791,56 Sk došla okresnému súdu 9. marca 1992. Zo žaloby vyplýva, že jej predmetom je poplatok z omeškania z dôvodu, že žalovaná firma plnila svoje platobné povinnosti voči sťažovateľovi s oneskorením.

Dňa 4. mája 1992 bol vyžiadaný výpis z obchodného registra týkajúci sa oboch účastníkov konania.

Dňa 21. mája 1992 došla žiadaná informácia z obchodného registra.

Dňa 5. novembra 1992 bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, pričom sťažovateľ prípisom doručeným 30. novembra 1992 zaplatenie súdneho poplatku zdokladoval.

Dňa 2. decembra 1992 bol právny zástupca sťažovateľa vyzvaný obratom špecifikovať trovy právneho zastúpenia, pričom špecifikácia došla 14. decembra 1992.

Dňa 17. decembra 1992 bol vydaný platobný rozkaz, ktorým sa žalobe v celom rozsahu vyhovelo. Namiesto v žalobe označeného žalovaného prevzala platobný rozkaz 5. januára 1993 firma GEOS, a. s.

Právny zástupca sťažovateľa 15. júla 1994 oznámil, že subjekt označený v žalobe ako žalovaný bol 30. apríla 1992 zrušený bez likvidácie, pričom jeho právnymi nástupcami sa stali IGHP, a. s., Žilina, a GEOS, a. s., Bratislava. Vzhľadom na túto skutočnosť požadoval zrušenie platobného rozkazu, lebo tento nemohol byť neexistujúcemu účastníkovi doručený. Zároveň žiadal pripustiť zmenu účastníkov na strane žalovanej tak, že za žalovaného 1

označil IGHP, a. s., Žilina (ďalej len „žalovaný 1“) a za žalovaného 2 GEOS, a. s., Bratislava (ďalej len žalovaný 2“). Právny zástupca priložil k podaniu potvrdenie obchodného registra, podľa ktorého po zrušení pôvodne žalovanej firmy sa stali označené nové subjekty jej právnymi nástupcami.

Dňa 26. septembra 1994 bol vyžiadaný výpis z obchodného registra ohľadne právneho stavu týkajúceho sa pôvodne žalovanej firmy.

Dňa 19. januára 1995 právny zástupca sťažovateľa doručil fotokópiu výpisu z obchodného registra týkajúceho sa žalovaného 2.

Dňa 19. januára 1995 došiel výpis z obchodného registra týkajúci sa pôvodne žalovanej firmy.

Dňa 17. augusta 1995 bola zaslaná výzva Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo hospodárstva“) na oznámenie, či žalovaní 1 a 2 sú právnymi nástupcami pôvodne žalovanej firmy.

Dňa 11. septembra 1995 došla odpoveď ministerstva hospodárstva, podľa ktorej sa žalovaní 1 a 2 stali právnymi nástupcami podľa určitého kľúča.

Dňa 5. septembra 1996 bol predvolaný právny zástupca sťažovateľa na informatívny výsluch na deň 17. september 1996, ktorý sa dostavil 2. októbra 1996 a prisľúbil oznámiť okruh žalovaných do 30 dní.

Podľa úradného záznamu z 8. októbra 1997 podpísaného pani S. pri kontrole spisov menovaná zistila, že spis bol založený v archíve napriek tomu, že mal byť sudcovi predložený ešte 7. novembra 1996.

Dňa 3. apríla 1998 sa u právneho zástupcu sťažovateľa urgovalo označenie okruhu žalovaných pod hrozbou pokuty. Tento referát bol vykonaný 28. mája 1998.

Právny zástupca sťažovateľa 4. júna 1998 oznámil, že doporučenou poštou pod označeným podacím číslom ešte 29. októbra 1996 upravil žalobný petit a označil účastníkov na žalovanej strane so všetkými potrebnými údajmi. Pripojil kópiu podania z 25. októbra 1996, z ktorej vyplýva, že žalovaný 1 alebo 2 majú byť zaviazaní, a to buď niektorý z nich, alebo obaja spoločne a nerozdielne na zaplatenie požadovanej istiny a trov konania. Návrh odôvodnil tým, že sťažovateľovi nie je známe, ktorý zo žalovaných je právnym nástupcom pôvodne žalovanej firmy, a že sťažovateľ nemá možnosť to zistiť.

Dňa 22. marca 2000 bolo vyzvané ministerstvo hospodárstva, či pôvodne označený žalovaný štátny podnik mal právnu subjektivitu.

Z prípisu ministerstva hospodárstva z 19. apríla 2000 doručeného 25. apríla 2000 vyplýva, že ministerstvo hospodárstva nebolo zakladateľom pôvodne žalovanej firmy, lebo týmto zakladateľom bolo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo životného prostredia“).

Dňa 26. júla 2000 bol zaslaný nový dopyt ministerstvu životného prostredia.

Z prípisu ministerstva životného prostredia z 9. augusta 2000 (dátum doručenia nie je zistiteľný) vyplýva, že pôvodne žalovaná firma mala právnu subjektivitu a členila sa na dve organizačné jednotky. Tento stav trval do roku 1992, keď v rámci privatizácie vznikli k 1. máju 1992 dve nové firmy, a to žalovaný 1 a žalovaný 2.

Dňa 8. novembra 2000 bol vytýčený termín pojednávania na 15. január 2001, pričom zápisnica o tomto pojednávaní sa v spise nenachádza. Pojednávanie sa pravdepodobne nekonalo preto, lebo nebolo vykázané doručenie u právneho zástupcu sťažovateľa, pričom súdna kancelária 24. januára 2001 zistila novú adresu právneho zástupcu.

Dňa 2. februára 2001 bol nariadený termín pojednávania na 20. február 2001. Zápisnica o pojednávaní sa v spise nenachádza, iba na referáte sudkyne je pripísaný úradný záznam, podľa ktorého sa „Pojednávanie nekonalo z dôvodu PN predsedníčky senátu“.

Dňa 19. februára 2001 bol nariadený termín pojednávania na 15. marec 2001.

Z listu žalovaného 1 doručeného 28. februára 2001 vyplýva, že tento sa nepovažuje za pasívne legitimovaného, lebo v zmysle delimitácie z 1. mája 1992 je pasívne legitimovaný žalovaný 2. Z tohto dôvodu ospravedlnil aj neúčasť na pojednávaní 15. marca 2001.

Zo zápisnice o pojednávaní z 15. marca 2001 vyplýva, že bol prítomný iba právny zástupca sťažovateľa, ktorý predložil výpis z obchodného registra, ktorý dokazuje, že žalovaný 1 je už v likvidácii, a preto upravil v tom zmysle označenie žalovaného 1. Prehlásil, že trvá na tom, aby žalovaný 1 a žalovaný 2 boli zaviazaní uhradiť požadovanú istinu spoločne a nerozdielne, lebo sa nedá zistiť, ktorý z nich záväzok prevzal. Pojednávanie bolo odročené na 3. máj 2001, pričom žalovanému bola uložená poriadková pokuta a povinnosť predložiť do 10 dní delimitačný protokol z 1. mája 1992.

Dňa 7. mája 2001 bolo vydané uznesenie o uložení poriadkovej pokuty 2 000 Sk žalovanému 2.

Zo zápisnice o pojednávaní z 3. mája 2001 vyplýva, že bol prítomný iba právny zástupca sťažovateľa. Obom žalovaným bola uložená poriadková pokuta po 3 000 Sk, pojednávanie sa odročilo na neurčito a obaja žalovaní boli vyzvaní na predloženie delimitačného protokolu z 1. mája 1992.

Dňa 3. mája 2001 boli vyhotovené obe uznesenia o poriadkovej pokute, ktoré žalovaní prevzali. Zároveň bol vyžiadaný výpis z obchodného registra ohľadom žalovaného 1, ktorý došiel 22. mája 2001 a potvrdzoval skutočnosť, že žalovaný 1 je v likvidácii.

Dňa 28. mája 2001 právny zástupca žalovaného 2 predložil delimitačný protokol z 1. mája 1992 aj s doplnkom č. 1.

Dňa 5. júna 2001 žalovaný 1 predložil delimitačný protokol z 1. mája 1992. Predložené texty žalovaného 1 a žalovaného 2 nie sú totožné.

Dňa 21. januára 2002 bol vytýčený termín pojednávania na 19. február 2002.

Zo zápisnice o pojednávaní z 19. februára 2002 vyplýva, že prítomný bol iba právny zástupca žalovaného 2. Prehlásil, že prešetrí, či má delimitačný protokol aj ďalšie dodatky popri dodatku č. 1. Pojednávanie sa odročilo na neurčito s tým, že sťažovateľ mal byť vyzvaný na presné špecifikovanie uplatneného nároku.

Z prípisu právneho zástupcu sťažovateľa doručeného 15. mája 2002 vyplýva, že sťažovateľ požaduje zaviazať žalovaného 1 a žalovaného 2 na zaplatenie spoločne a nerozdielne s tým, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť druhého. Upresnil aj označenie sťažovateľa, ktorý dovtedy vystupoval ako GEOSERVIS – Č. S., tak, že jeho označenie správne znie RNDr. S. Č. – GEOSERVIS.

Dňa 30. septembra 2002 bol vytýčený termín pojednávania na 21. november 2002.

Zo zápisnice o pojednávaní z 21. novembra 2002 vyplýva, že prítomní boli právni zástupcovia sťažovateľa a žalovaného 2. Pojednávanie bolo bez ďalšieho a bez uvedenia dôvodu odročené na neurčito.

Dňa 21. novembra 2002 právny zástupca žalovaného 2 vzniesol voči nároku sťažovateľa námietku premlčania.

Dňa 11. augusta 2003 bol vytýčený termín pojednávania na 9. október 2003.

Podľa výpisu z Obchodného registra zo septembra 2003 IGHP, š. p., Inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum Bratislava bol zrušený bez likvidácie dňom 30. apríla 1992; majetok, práva a povinnosti prešli dňom 1. mája 1992 na Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „Fond národného majetku“).

Právnymi nástupcami budú:

1. IGHP, a.s., so sídlom Žilina – na právne vzťahy po zrušení
2. GEOS, a. s., Bratislava.

Podľa uznesenia z 3. septembra 2003 o pripustení zmeny návrhu – žalovaní 1a 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi 34 791,56 Sk a trovy konania.

Dňa 5. septembra 2003 sa od Fondu národného majetku požaduje zaslanie rozhodnutia o prechode práv a povinností z pôvodne žalovaného subjektu na právnych nástupcov.

Dňa 18. septembra 2003 došlo požadované rozhodnutie z Fondu národného majetku.

Dňa 9. októbra 2003 pre neúčasť žalovaného 1 bolo pojednávanie odročené na 30. október 2003.

Dňa 30. októbra 2003 bolo pojednávanie opäť pre neúčasť žalovanej strany odročené na 2. december 2003.

Dňa 2. decembra 2003 bol vynesený rozsudok.

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, ... môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal“.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

2. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

2.1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd aj v predmetnom prípade bral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Predmetom konania na okresnom súde vo veci vedenej pod sp. zn. Cb 14/92 je pohľadávka z titulu poplatkov z omeškania vyplývajúcich zo skutočnosti, že dlžník plnil svoje platobné povinnosti voči sťažovateľovi s oneskorením.

Ústavný súd ani zo skutočností uvádzaných okresným súdom, ale ani z obsahu spisu nezistil v doterajšom priebehu konania žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o takej zložitosti posudzovanej veci, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť, resp. odôvodniť doterajší zdĺhavý priebeh konania.

2.2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmavanej veci, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že hoci v čase podania žaloby žalovaný subjekt ešte jestvoval, už o necelý mesiac, a to 30. apríla 1992, bol zrušený bez likvidácie s ustanovením právnych nástupcov, na ktorých mali prejsť všetky aktíva a pasíva pôvodne žalovaného subjektu. Sťažovateľ túto skutočnosť zistil až v júli 1994 a prípisom z 15. júla 1994 okresnému súdu oznámil zánik žalovaného subjektu, pričom zároveň označil aj do úvahy prichádzajúcich právnych nástupcov. Požiadal súčasne o pripustenie zmeny účastníkov na žalovanej strane a doložil výpis z obchodného registra preukazujúci zánik pôvodne žalovaného subjektu a právne nástupníctvo.

Zo spisu je zrejmé, že okresný súd o uvedených zásadných skutočnostiach do oznámenia sťažovateľa z 15. júla 1994 nič nevedel a považoval vydaný platobný rozkaz za právoplatný. Inak by nebolo mohlo dôjsť ku nariadeniu výkonu rozhodnutia.

Podľa názoru ústavného súdu niesol sťažovateľ ako žalobca v konaní pred všeobecným súdom primeranú zodpovednosť za priebeh a výsledok konania. Preto pokiaľ okresnému súdu oznámil zánik pôvodne žalovaného subjektu a s tým súvisiace ďalšie zásadné skutočnosti až 15. júla 1994, treba za prieťahy vzniknuté do tohto obdobia považovať za zodpovedného sťažovateľa. Ďalšie prieťahy, ktoré by spôsobil svojím postupom sťažovateľ, zistené neboli.

2.3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä na skutočnosť, že konanie sa začalo 9. marca 1992 a neprávoplatne sa skončilo 2. decembra 2003. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva,

že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť dňom 15. februára 2003, a keďže neobsahuje ustanovenia o spätnej účinnosti, nemal ústavný súd oprávnenie konať a rozhodovať o porušení práv sťažovateľa pred týmto dňom. Ústavný súd sa preto zaoberal posudzovaním jeho sťažnosťou namietaného konania v období po 15. februári 2003 (mutatis mutandis I. ÚS 49/03).

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti, z obsahu súdneho spisu okresného súdu a zo stanovísk účastníkov konania ústavný súd konštatoval zbytočné prieťahy v konaní spôsobené okresným súdom najmä v nasledovných obdobiach:

- od 11. septembra 1995 do 5. septembra 1996, teda obdobie jedného roka bez šiestich dní, ktoré uplynulo medzi dvoma úkonmi súdu;
- od 2. októbra 1996 do 8. októbra 1997, teda jeden rok a šesť dní, keď spis nebol k dispozícii, lebo bol omylom založený v archíve, hoci zákonnému sudcovi mal byť predložený ešte 7. novembra 1996;
- od 4. júna 1998 do 22. marca 2000, teda obdobie jedného roka, deviatich mesiacov a osemnástich dní, ktoré uplynulo medzi dvoma úkonmi súdu;
- od 21. novembra 2002 do 11. augusta 2003, teda obdobie ôsmich mesiacov a dvadsaťjeden dní, ktoré uplynulo medzi dvoma pojednávaniami.

Celkový rozsah zbytočných prieťahov ustálený ústavným súdom je štyri roky a šesť mesiacov.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v poukaze na veľkú zaťaženosť zákonného sudcu a na pochybenie spôsobené administratívnym aparátom (chybné založenie spisu do archívu) ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 18/98, II. ÚS 52/99) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štátu zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Pochybenie administratívneho aparátu zbavuje síce

zákonného sudcu subjektívnej zodpovednosti za prieťahy, nie však okresný súd zodpovednosti objektívnej.

Z týchto dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

3. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal z dôvodu namietaného porušenia označeného základného práva priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. I. ÚS 15/02). Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde a s prihliadnutím na všetky okolnosti zakladajúce namietané porušenie označeného práva, na predmet sporu v napadnutom občianskoprávnom súdnom konaní (vymáhanie poplatku z omeškania), ako aj na viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) uznal podľa zásad spravodlivosti za odôvodnené priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v požadovanej výške 15 000 Sk. V tejto súvislosti ústavný súd nemohol prihliadnuť na tvrdenia sťažovateľa, že nekonaním súdu „...utrpel sťažovateľ finančnú stratu, ...došlo k reálnemu znehodnoteniu hodnoty vymáhanej pohľadávky, ...musel uvedenú pohľadávku zaradiť do príjmu, a tým sa mu zvýšil daňový základ“. Ústavný súd totiž pri úvahe o výške primeraného finančného zadosťučinenia nemôže

v žiadnom prípade špekulovať o tom, s akým výsledkom posudzované konanie môže skončiť (I. ÚS 23/03, I. ÚS 146/03).

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa advokátovi JUDr. I. B. odmenu za dva úkony právnej služby, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia a za vypracovanie sťažnosti ústavnému súdu. Pri ustálení výšky odmeny za každý z úkonov právnych služieb zohľadnil, že podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok roku 2002 bola priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 12 811 Sk a preto je odmena za jednotlivý úkon 4 270 Sk. Okrem toho prináleží za každý úkon aj 128 Sk režijného paušálu. Celkove preto patrí právnemu zástupcovi (po zaokrúhlení) odmena vo výške 8 800 Sk.

5. Vzhľadom na ustanovenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť deň doručenia rozhodnutia ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2003